

SNÁŘ Z TOVÁRNY

2

ČTVRTEK 26. 5. 2022

MAGAZÍN FESTIVALU DREAM FACTORY OSTRAVA 2022

VOJTA KOTEK: BYL PRO MĚ TROCHU ŠOK, ŽE JSEM DOSTAL NABÍDKU BÝT TVÁŘÍ FESTIVALU

Na festivalu Dream Factory se objevila inscenace Ošklivec a s ní v titulní roli i festivalová tvář Vojtěch Kotek. Šarmantní herec zpravodaji poskytli rozhovor po slavnostním zahájení, které se uskutečnilo před inscenací 294 statečných v Domě kultury města Ostravy.

Jaké to je být tváří festivalu Dream Factory?

Byl pro mě trochu šok, že jsem dostal tuhle nabídku a že jsem najednou takhle spojený s divadlem. Přijde mi, že mě má většina diváků spíše spojeného s filmem. Ale samozřejmě jsem byl rád, protože jsem tu s představením Ošklivec, které je hlavně o té tváři. A také proto, že téma letošního festivalu je o outsiderství a o tom, že outsideri mohou někdy vyletět poměrně vysoko i díky svojí píli. O čemž je svým způsobem jak naše inscenace, tak i moje cesta. Takže mi to

přišlo jako dobrý nápad a rád jsem nabídku přijal.

Jaké pro Vás bylo právě ztvárnění role Ošklivce?

Když jsem ten text četl poprvé, tak jsem nevěděl, kterou z těch postav budu hrát, a řekl jsem si, že bych klidně ztvárnil kteroukoli. Když mi pak ale Martin Finger oznámil, že to bude role titulní, tak teprve následně – když jsem si tu hru přečetl podruhé, potřetí – jsem zjistil, jak moc se mě svým způsobem dotýká a že jsem něco podobného i sám zažil. Ta postava je v inscenaci svým okolím

PROGRAM – ČTVRTEK 26. 5.

16:30	STARÁ ARÉNA Medař FRAS, Praha	40'
18:00	DIVADLO PETRA BEZRUČE Dom Divadlo Andreje Bagara Nitra	90'
18:30	KOMORNÍ SCÉNA ARÉNA Konec hry Komorní scéna Aréna	100'
20:00	DŮM KULTURY MĚSTA OSTRAVY The Legend of Lunetic Divadlo NoD, Praha	90'

nějakým způsobem vnímaná, pak proběhne určitá změna, ke které se sama rozhodne, a najednou je lidmi okolo brána úplně jinak, což teprve rozjede hlavní zápletku. Ale hlavně je to o tom, že jste takový, jakého vás vidí vaše okolí a že s tím člověk musí nějakým způsobem

bojovat a přijít na to. Mám pocit, že se mi stalo něco takového i v mém životě, právě proto se mě to tak dotýká. Mám tu inscenaci strašně rád, i když je pro mě vlastně poměrně náročná a vždycky se z ní trošičku oklepávám.

Přijde Vám důležité uvedení hry s touto tematikou právě v kontextu dnešní doby?

Je zajímavé, že ta hra vznikla před 15 lety, kdy tenhle fenomén jakési unifikace lidí a jejich vzhledu vlastně nebyl ještě tolik aktuální jako je dnes. Projedete Instagram a máte pocit, že díky těm všem filtrům a různým vzorům všichni vypadají stejně. Vzhled se stává něčím, co o lidech rozhoduje. Konkrétně o tom, jak jsou oblíbení nebo jaké mají postavení v práci. Mayenburg tehdy asi ani netušil, jak bude jednou něco takového aktuální, protože se jedná přesně o to, co zažíváme teď. A když máme po před-

stavení nějakou debatu, tak na to diváci většinou velmi naráží a je vidět, že se jich to téma dotýká a přemýšlí nad ním. Někoho to trápí a někoho ne, ale to téma ve společnosti existuje a nějakým způsobem rezonuje, proto je důležité to dnes hrát.

A kdybyste měl vytknout jednu věc, která Vás na té hře zaujala, co by to bylo?

Asi vůbec způsob, jakým je psaná. Jak je stručná a přesná. Jak málo prostředků potřebuje k tomu, aby vyjádřila to, co chce. Je to hra pro 4 herce, ale je v ní 7 postav, zároveň v ní neexistuje žádný střih. Není tam konec obrazu a začátek dalšího, furt to plyne. Když ji inscenujete, musíte přijít na to, kde ty střihy jsou a jak s nimi naložit. Mayenburg navíc předepisuje hrozně titěrné prostředky. Na hlavní postavě, která se z ošklivce stane krasavcem,

se nesmí viditelně nic změnit. Také se tam objevují postavy, které se jmenují stejně, což vytváří určitou hádanku, kterou jsme museli rozlousknout my, když jsme se s textem prvně setkali, a chceme, aby to tak bylo i pro diváka. Snažili jsme se najít kompromis, aby to bylo srozumitelné, ale abychom toho polopaticky neukázali až příliš, a to mě strašně baví. Samozřejmě textově je to náročné představení ve smyslu toho, že devadesát procent mých vět jsou otázky a většina z nich je jednoslovných jako: „Co?“ „Ale?“ „Proč?“ „Kdo?“ „Já?“ A tohle se vlastně naučit, abyste to řekli ve správnou chvíli, je to velký ping-pong, ale je super, že ten obsah tam je a nemusí se popisovat dlouhými monology.

Za rozhovor děkuje
Lucie Kubelková

BRAŇO HOLIČEK: NEDOKÁZAL JSEM SI PŘEDSTAVIT, ŽE BY SE PŘÁVĚ OŠKLIVEC DĚLAL V ČINOHERÁKU

skutečně jako v textu. Od repliky k replice. Situace tam jsou dost vyhrčené, ale postavy se spolu baví, jako by řešily nákupní seznam. Je to vlastně takový minimalismus. Od nejsložitějších teorií jsme přešli k tomu, že vše je jednoduché a že se musí zahrát jen to, co je v textu. Když tam manželka např. říká manželovi: „Mě nikdy nenapadlo, že nevíš, že jsi naprosto nesnesitelně ošklivej,“ tak se od toho musí odpárat to, jak by to vypadalo v normálním světě. Ale ve světě Ošklivce to znamená: „Já jsem si nikdy neuvědomila, že ti nedochází, že máme strašně ošklivej nábytek.“

Věděli jste po přečtení hry, že chcete obsadit právě Vojtěcha Kotka?

Ano, to jsme věděli od začátku. Já nejsem ten typ režiséra, který by měl od začátku do konce všechno vymyšlené a herci by plnili mé úkoly. Potřebuju, abychom fungovali jako tvůrčí tým. Protože jsem zvyklý dělat devadesát procent autorských věcí, tak vím, že pro mě jsou alfou i omegou asociace i celý tým. Mám jedinou podmínku: že herci musí chtít pracovat touto metodou.

Je pro Vás v životě téma jedinečnosti a identity důležité?

Asi jo. V obou extrémech: buď jsou pro mě extrémně důležité, nebo naopak extrémně nedůležité. Uvědomuji si, jak je nutné, aby lidi byli spolu schopní mluvit i přes svou odlišnost a zároveň si ji uchovávali a pěstovali.

Otázky pokládal
Viktor Hájek

Satirická komedie o zběsilosti společnosti, která vyznává mládí, krásu, vědu, pokrok a nepřetržitý růst, ale neuvědomuje si, že usilování o ně může vést ke ztrátě jedinečnosti, a nakonec i identity! – To je charakteristika titulu německého autora Maria von Mayenburga Ošklivec, který v loňském roce v pražském Činoherním klubu nastudoval režisér Braňo Holiček. A právě jeho jsme se zeptali, jak inscenace vznikala.

Kdo přišel s námětem inscenovat právě Ošklivce?

Dramaturgyně Markéta Kočí Machačíková, která mi poslala nějakých osm, deset textů na výběr. Ošklivce jsem od ní dostal tak trochu bokem... A byl jsem nadšený. Nedokázal jsem si ale představit, že by se právě tento text dělal v Činoheráku. To byl její nápad a když viděla, jak jsem nadšený, tak prohlásila, že jí nezbyvá nic jiného než souhlasit a Ošklivce uvést.

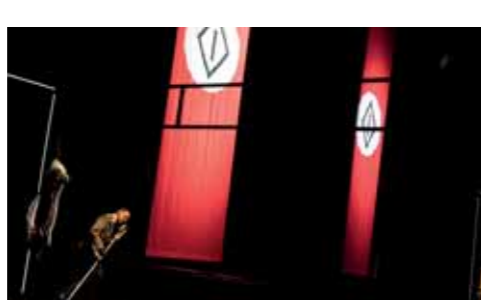
Jak byste popsal svůj tvůrčí princip? A myslíte, že jste předlohu správně vystihl?

Základním impulzem bylo právě to, že jde o neinscenovatelný text, hlavně kvůli jeho formě. Přišlo mi fascinující se s tím porvat. Čím víc jsem se tím probíral – ať sám, nebo měl pocit, že je to vlastně strašně jednoduché. Říkali jsme, že ty situace jsou jako rybičky, že

velmi rychle zapomenou na to, co bylo, a prožívají jenom aktuální moment. Vše jsme se snažili inscenovat tak, jako by ta absurdita neexistovala a vše bylo

FOTOGRAFICKÉ OHLÉDNUTÍ ZA PRVNÍMI FESTIVALOVÝMI DNY

TOMÁŠ DIANIŠKA: DĚLÁM TAKOVÉ DIVADLO, NA KTERÉ BYCH SÁM RÁD ZAŠEL

O Tomáši Dianiškovi se obecně ví, že svými dramaty (a konečně i jejich inscenacemi) velmi rád provokuje, zvláště pokud v nich řeší historická témata. Kritikou a skrze parodii nešetří nikoho – ani své postavy, ani publikum. Stejně tak tomu je i v případě na festivalu uvedené inscenace **294 statečných** pojednávající o operaci Anthropoid, která bortí mýty o velkých hrdinech a věnuje pozornost příběhům neznámých a zdánlivě obyčejných lidí.

Jak byste jako tvůrce zaměřující se nejen na historii definoval dějiny?

Je to soubor událostí, které se opravdu staly a které určují, jak vypadá naše přítomnost a jaká bude naše budoucnost. Je fascinující slepovat si mozaiku ze sto, dvě stě či tisíc let starých dějů, které nás i dnes ovlivňují. Obdivuju historiky a sleduju popularizátory dějin, je to krásná práce, která generuje dobro.

Kdy jste se začal o téma operace Anthropoid zajímat?

Na Slovensku jsme se o atentátu na Heydricha učili jen zběžně, považoval jsem to za jednu z mnoha akcí války. Odrovnalo mě to teprve, když jsem navštívil kryptu v Národním památníku hrdinů heydrichiády. Zažil jsem tam silné pohnutí, katarzi. Myslím, že emoce k dějinám patří. Skrz ně můžeme vyprávět příběhy. Bez nich by byla historie děsná nuda. Ve svých hrách se snažím ty historické emoce na diváky házet, ať si to taky užijí.

Co Vás přimělo tuto historickou událost zpracovat na divadle?

Když jsem se přestěhoval do Prahy, bydlel jsem na ulici Vosmíkových. A kdo dnes ví, kdo to byla rodina Vosmíků? Já to netušil. Ze zajímavosti jsem si to vygooglil a nestačil se divit. Myslím, že ty menší příběhy kolem parašutistů nejsou známé, pokusil jsem se divákům zprostředkovat můj úžas.

Z jakých pramenů a zdrojů jste v inscenaci čerpal?

O Anthropoidu vznikly desítky knížek. Někteří historici tomu tématu věnovali celý život. Věděl jsem, že jejich znalosti nikdy nedoženu, takže jsem se soustředil jenom na pár událostí. Informace jsem si rešeršoval tak jako obyčejně. Viděl jsem všechny hrané filmy, naposlouchal všechny možné podcasty, youtube videa, přečetl pár knížek. Snažil jsem se definovat si tu dobu, poslouchal dobovou hudbu, sledoval filmové týdeníky.

Byly pro Vás nějakým způsobem určující filmy pojednávající o stejném tématu, například Sequensův *Atentát (1964)* nebo Ellisův *Anthropoid (2016)*?

Oba filmy mám rád. Atentát je taková poctivá detailní sonda. Anthropoid zase předžveikané popcornové téma pro mimoevropské diváky. Já se snažím lavírovat mezi tím.

Ačkoliv běžně se v kontextu této historické události soustředí zejména na parašutisty Jozefa Gabčíka a Jana Kubiše, ve Vaší inscenaci dominují spíše neznámí nebo vymyšlení aktéři. Co Vás k tomuto rozhodnutí přimělo? Mám rád takový ty tabulky na fasádách domů, kde se píše, jaký významný člověk tam bydlel. Takhle jsem denně procházel kolem tabulky věnované Jindřišce Novákové. Když jsem si pak zjistil, co zažila, chtěl jsem, aby to věděli všichni. Některé události bychom měli omílat furt dokola a nikdy to nebude stačit.

Obecně lze říci, že Vaší režijní i dramatickou tvorbou prostupuje nekorektní černý humor, což platí i pro historické mockumenty, jako je například Bezruký Frantík, *mlčení bobříků* nebo právě *294 statečných*. Proč zrovna volíte tento typ vtípu?

Dělám takové divadlo, na které bych sám rád zašel. Mám rád takový typ humoru. Navíc spojení nízkého brutálního humoru s vysokým vážným příběhem mi přijde sexy a správně drzý. Vzniká tím napětí, které diváka dráždí. Celé je to jenom o tom strhnout diváka. Toho můžete docílit i prostředky, které mu nejsou příjemné.

V čem podle Vás spočívají výhody mockumentu postavené na mystifikaci oproti klasickému dokumentárnímu dramatu?

Můžu diváky překvapovat, ukázat mu něco, co nečekal. Rozesmát ho nečekaným pohledem. Snažím se dělat nečekaný stříh minimálně jednou za hodinu. Někde jsem četl, že epizoda Simpsonů musí obsahovat jeden vtíp za 20 vteřin. Jinak se divák nudí a přepíná. Dělal jsem divadlo jako Simpsony.

Vzhledem k aktuální společensko-politické situaci, kdy téměř celý svět sleduje válku na Ukrajině v on-line přenosu, domníváte se, že připomínání dějin, ať už v umění nebo v odborných publikacích, má smysl a proč?

Jasně. Kdyby lidi víc četli, nepletli by si nácky s hrdiny a rozpoznali by dobro na první pohled.

Za rozhovor děkuje
Petra Kupcová

ANKETA: KRÁSNÝ ČLOVĚK VERSUS KRÁSNÁ TVÁŘ

Po středečním představení *Ošklivce*, ve kterém titulní roli ztvárňuje Vojtěch Kotek, jsme se zeptali několika diváků na jejich dojmy na to, jak moc by mělo být v životě důležité, jak kdo vypadá a jak ho jeho okolí vnímá. Odpovídali nám Tomáš, Petra a Olga z Ostravy a Eliška z Bohumína.

1. Jste s představením spokojeni?

Tomáš: Očekával jsem, že to bude klasická komedie se vším všudy. Že tam nebudou ty věci navíc k zamyšlení. To mě docela zarazilo. Počítal jsem s tím, že se to rozjede jako v typických komediích.

Petra: Já jsem neměla žádná očekávání. Rodiče prostě napsali, že jdou do divadla a já si sehnala lístek, protože jsem s nimi chtěla strávit čas. Byla jsem zvědavá, co z toho představení vznikne a musím říct, že od

začátku až do konce se mi výkony herců líbily.

Olga: Bylo to pro mě příjemné překvapení. Mně se to líbilo.

Eliška: Mile mě to překvapilo, přestože jsem věděla, že tam hrají dobří herci. I když jsem je viděla hrát jednotlivě, tak vidět je hrát takto společně – to předčilo má očekávání.

2. Myslíte, že je dnes důležitější to, jak člověk vypadá, než jakou má osobnost?

Tomáš: Určitě. V tomto bych jednoznačně souhlasil.

Petra: Toť otázka! Dnes je to nejen o vzhledu, ale i o vlivu, a jak dnešní představení ukázalo, tak i o penězích.

Olga: Osobně si myslím, že ne, ale myslím, že v dnešní době si toto hodně lidí myslí.

Eliška: Určitě ne.

3. Řešíte i ve svém životě často otázku vlastní identity a osobnosti?

Tomáš: To je právě jedna z těch věcí, které mi na představení vadily.

Petra: Každodenně o tom určitě nepřemýšlím, ale myslím, že je určitě dobré být sama sebou.

Olga: Určitě. Každý by měl být takový, jaký je, a chovat se tak, aby byl sám sebou.

Eliška: Já se snažím být sama sebou, ale do určité míry, zdravě, má to své hranice.

Za odpovědi děkuje
Viktor Hájek

OSTRAVSKÁ SEKCE SE LETOS ZAMĚŘUJE NA NEVŠEDNÍ LIDSKÉ OSUDY I TÉMA IZOLACE

Festival Dream Factory ani letos neopomíná představit inscenace domácích souborů. Hned dvakrát mohou diváci zhlédnout novinku Divadla Petra Bezruče **Stará láska nerezaví**, která je tentokrát uváděna v nedivadelním prostoru – v Galerii výtvarného umění v Ostravě. Projekt na pomezí výstavy, divadla a dokumentu zprostředkovává radostné i bolestné příběhy seniorů z domova s pečovatelskou službou v Bystřici nad Olší, které izolovala doba covidu.

Národní divadlo moravskoslezské bylo zastoupeno už ve středečním programu – a to autorskou hrou **Něco pro lidi**, kterou napsal šéf souboru činohry NDM Vojtěch Štěpánek a režíroval ji herec Tomáš Jirman. Diváky vtáhla do hospodského prostoru, který má být zbourán a následně nahrazen „něčím pro lidi“. Bohužel se štamgasti kvůli označení hospody za ohniško čtrnácté vlny blíže nespecifikované nákazy ocitli v daleko horší situaci a byli zde uvězněni. Tentýž soubor Ostravskou sekci i celý festival uzavře v úterý svým **Víšňovým sadem**, který díky režii Vojtěcha Štěpánka nestojí jen na zkáze dřevnatých vzpomínek, ale snaží se skrze křehké intimní situace přiblížit osudům jednotlivých postav.

V programu samozřejmě nechybí ani Komorní scéna Aréna – a to s titulem **Konec hry** pojednávajícím o postapokalyptickém světě, v němž dožívá jen hrstka lidí. Aktualizovaným uchopením textu Samuela Becketta inscenační navazují na linii her absurdního divadla pravidelně uváděných na této scéně.

Bílý tesák a odhozené srdce – inscenace nejmladší ostravské scény – Studia G – vznikla na motivy předlohy Jacka Londona a pojednává o malém vlčeti, které zkoumá a objevuje svět divočiny a pravidla přežití.

Určitě nejen dětské diváky si přijdou na své, navštíví-li Divadlo loutek. To uvádí svou novinku – poetickou pohádku **Myši patří do nebe**, která vznikla na motivy stejnojmenné knihy Ivy Procházkové. A nejen malí diváci se mohou vydat do lesa, kde žije myška Šupito a lišák Bělobřich, jejichž setkání se stane osudovým impulsem pro jejich velké dobrodružné putování.

Zaujal vás některý z titulů? Tak neváhejte a užijte si i Ostravskou sekci festivalu.

Silvie Hajdliková

POZVÁNKA: MEDAŘ

Johana Bártová je studentkou oboru režie-dramaturgie na Katedře alternativního a loutkového divadla na pražské DAMU. Před nástupem na divadelní fakultu absolvovala fotografii a užitá média na pražské Střední průmyslové škole grafické Hellichova, odtud čerpá zkušenosti, jež se odráží i v její divadelní tvorbě.

Podílela se na mnoha zajímavých projektech: pro Festival divadel pracujících s lidmi s mentálním postižením Mentetrál, který se koná v Neratově v orlických Horách, vytvořila v roce 2019 s divadelním souborem UJETO inscenaci Za svým snem. Jako klauzurní práce vznikl v témže roce titul Vývařovna, který je pokusem o spojení loutkového, činoherního i pohybového divadla. Její loutková inscenace Nejmenší ze Sámů, která pracuje s miniaturními loutkami a využívá „filmové“ postupy, se v roce 2019 mj. objevila na prestižním festivalu Figuren theatre v německém Erlangenu a u nás získala 2. místo a cenu Erik na 29. ročníku festivalu Přelet nad loutkářským hnízdem.

Dream Factory nejprve představí její autorskou nonverbální loutkovou inscenaci Medař – příběh o Joshiho putování nebezpečnou nepálskou krajinou za zázračným lékem pro jeho sestru. Pro tvorbu Johany Bártové je příznačná výroba loutek z přírodních nebo recyklovatelných materiálů, v případě Medaře pak díky zvolenému materiálu vosku dochází k zábavnému a chytrému řešení řady scén. Nepřehlédnutelným motivem osobitého pohádkového příběhu, který jistě zaujme nejen děti, jsou také obnovitelnost a úcta k přírodě.

A pokud by vás tvorba Johany Bártové zaujala, můžete v úterý 31. května zhlédnout i inscenaci Divadlo introvertů uvádí:*** nebo nevím, na níž se rovněž autorsky i režijně podílela.

PÁ 27/5 – 17:00
Církev bratrská +
Divadlo Petra Bezruče

ZDENĚK ADAMEC + SEBEOBVIŇOVÁNÍ

Divadlo Na zábradlí Praha / režie: Dušan D. Pařízek

Délka: 150 minut

Dvojinscenace textů Petera Handkeho propojuje pohled na tvorbu kontroverzního rakouského autora s nevšedním pojednáním o humpoleckém studentovi, který se v březnu roku 2003 na protest proti soudobé společenské situaci upálil před Národním muzeem v Praze.

PÁ 27/5 – 20:00
Galerie výtvarného
umění Ostrava

STARÁ LÁSKA NEREZAVÍ

OSTRAVSKÁ SEKCE / Divadlo Petra Bezruče / režie: Jan Holec

Délka: 75 minut

Dokumentární inscenace na pomezí divadla a výstavy vychází z osobních výpovědí seniorů žijících v Domově s pečovatelskou službou v Bystřici nad Olší, které herci Divadla Petra Bezruče od ledna 2021 pravidelně navštěvovali.

PÁ 27/5 – 20:27
Dům kultury
města Ostravy

27

Geisslers Hofcomoedianten, Praha / režie: Petr Hašek

Délka: 100 minut

Morbidní kabaret národního hrdinství, ve kterém konferenciér Jan Mydlář dává prostor k 27+1 originálním číslům. Od kupletu k madrigalu a od žonglování po drama... Nejveselejší tanec smrti v Evropě.

PÁ 27/5 – 21:00
za Důmem kultury
města Ostravy

MARYŠA: PŘÍBĚH VRAHA

Jihočeské divadlo České Budějovice / režie: Janek Lesák

Délka: 90 minut

Letní open-air klasika o nejslavnější vraždě v dějinách českého dramatu, kde jedna holka narve jistým zmetkovi do kafe takovou dávku arzenu, která by otráвила i celej malebněj moravskej kravín.

Snář z továrny – magazín festivalu Dream Factory Ostrava 2022. Čtvrtek 26. května, číslo druhé.

Šéfredaktorka: **Pavla Bergmannová** (pb), kontakt: bergmannova.pavla@gmail.com. Redakce: **Silvie Hajdíková** (sh), **Viktor Hájek** (vh), **Lucie Kubelková** (lk), **Petra Kupcová** (pk). Fotografie: archiv festivalu Dream Factory Ostrava, **Ondřej Durczak**, **Lukáš Horký**. Grafická úprava: **Jan Kulich**. Szabza: **Lukáš Horký** – Surbanz. Zpravodaj vydává Dream Factory Ostrava. Ředitel festivalu: **Tomáš Suchánek**.

POŘADATEL

SPOLUPOŘADATEL

kul
turak
Dům
kultury
město
Ostrava

dpb

AKCE SE USKUTEČŇUJE ZA PODPORY

OSTRAVA!!!

III
NADACE ČEZ

Festival je realizován za finanční podpory Ministerstva kultury České republiky, Statutárního města Ostrava a Moravskosleského kraje. Děkujeme za podporu Nadaci ČEZ a Ostravským vodárnám a kanalizacím a.s.